

Reguli de procedură arbitrală

Capitolul I Dispoziții generale

Art. 1.- (1) Prezentele Reguli de procedură arbitrală (RPA-CA) se aplică în arbitrajul comercial și civil, intern și internațional organizat de Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui, în baza prevederilor Legii nr. 335/2007 a camerelor de comerț din România.

(2) Organizarea acestui arbitraj se face prin Curtea de Arbitraj Comercial de pe lângă Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui, denumită în continuare *Curtea de Arbitraj*, în condițiile Regulamentului său de organizare și funcționare precum și ale prezentelor Reguli, elaborate în baza dispozițiilor Codului de procedură civilă Cartea a IV-a „Despre arbitraj” (art. 541-621).

Art. 2.- (1) *Curtea de Arbitraj* organizează și administrează soluționarea, pe calea arbitrajului, a unor litigii comerciale și civile, interne sau internaționale, dacă părțile au încheiat în acest sens o convenție arbitrală scrisă.

(2) În înțelesul Regulilor de față, litigiu comercial este orice litigiu derivând dintr-un contract comercial, inclusiv referitor la încheierea, executarea sau desființarea lui, ca și din alte raporturi juridice comerciale arbitrabile.

(3) Litigiu civil, în înțelesul Regulilor de față, este orice litigiu derivând dintr-un contract civil, inclusiv referitor la încheierea, executarea sau desființarea lui, ca și din alte raporturi juridice civile arbitrabile.

(4) Litigiul comercial sau civil este intern când decurge dintr-un contract sau din alte raporturi juridice comerciale și civile care leagă persoane având naționalitatea sau cetățenia română și care nu conțin elemente de extraneitate suficient de relevante spre a pune în discuție aplicarea unei legi străine.

(5) Litigiul comercial sau civil este internațional când decurge dintr-un contract sau din alte raporturi juridice comerciale care interesează comerțul internațional ori din raporturi juridice civile cu elemente de extraneitate suficient de relevante spre a pune în discuție aplicarea unei legi străine, chiar dacă legea efectiv aplicabilă este cea română.

Art. 3.- Persoanele care au capacitatea civilă deplină de exercițiu al drepturilor pot conveni să soluționeze pe calea arbitrajului litigiile patrimoniale dintre ele, în afară de acelea care privesc drepturi asupra cărora legea nu permite a se face tranzacție. Raporturile juridice având ca obiect drepturi și obligații în legătură cu care părțile, potrivit legii, nu pot face tranzacții nu sunt arbitrabile.

Art. 4.- (1) Arbitrajul poate fi încredințat, prin convenție arbitrală, uneia sau mai multor persoane investite, potrivit prezentelor Reguli de procedură arbitrală, să judece un litigiu determinat și să pronunțe o hotărâre definitivă și obligatorie pentru părți. Arbitrul unic sau, după caz, totalitatea arbitrilor astfel investiți constituie, în sensul prezentelor Reguli, tribunalul arbitral.

(2) Soluționarea litigiului revine exclusiv tribunalului arbitral.

Art. 5.- În cazul în care s-a încredințat *Curții de Arbitraj* organizarea unui arbitraj, prin însuși acest fapt, părțile au acceptat prezentele Reguli, afară numai dacă, o dată cu încredințarea organizării arbitrajului, părțile au optat, în scris, pentru alte norme de procedură și acestea au fost acceptate de tribunalul arbitral.

Art. 6.- În întreaga procedură arbitrală trebuie să se asigure părților, sub sancțiunea nulității hotărârii arbitrale, egalitatea de tratament, respectarea dreptului de apărare și a principiului contradictorialității.

Art. 7.- (1) *Curtea de Arbitraj*, tribunalul arbitral, precum și personalul *Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui* au obligația să asigure confidențialitatea arbitrajului, neavând dreptul de a publica

sau a divulga datele de care iau cunoștință în îndeplinirea atribuțiilor ce le revin, fără a avea autorizarea părților.

(2) Dosarul litigiului este confidențial. Nici o persoană, în afara celor implicate în desfășurarea litigiului respectiv, nu are acces la dosar fără acordul scris al părților.

Art. 8.- (1) Hotărârile arbitrale pot fi publicate integral numai cu acordul părților. Ele pot fi însă publicate parțial, ori în rezumat sau comentate sub aspectul problemelor de drept ivite, în reviste, lucrări sau culegeri de practică arbitrală, fără a se da numele sau denumirea părților, ori date care ar putea prejudicia interesele lor.

(2) Președintele *Curții de Arbitraj* poate autoriza, de la caz la caz, cercetarea dosarelor în scopuri științifice sau documentare, după soluționarea litigiilor și numai dacă în acele dosare s-au pronunțat hotărâri judecătorești irevocabile.

Art. 9.- (1) Părțile au îndatorirea să-și exercite drepturile procedurale cu bună-credință și potrivit scopului în vederea căruia au fost recunoscute. Ele vor coopera cu tribunalul arbitral pentru desfășurarea corespunzătoare a litigiului și pentru finalizarea acestuia în termenul stabilit.

(2) Orice act de obstrucționare sau de tergiversare a litigiului constituie o încălcare a convenției arbitrale. Tribunalul arbitral va putea dispune măsurile necesare spre a preveni ori pune capăt eventualelor obstrucționări sau tergiversări.

(3) În orice stadiu al litigiului, tribunalul arbitral va încerca soluționarea acestuia pe baza înțelegerii părților. Tribunalul arbitral va depune diligențe spre a facilita asemenea înțelegeri, astfel încât litigiul supus arbitrajului să fie soluționat cât mai repede și mai echitabil, permițând reluarea raporturilor normale între părți.

Capitolul II **Convenția arbitrală**

Art. 10. Convenția arbitrală se poate încheia fie sub forma unei clauze înscrisă în contractul principal, denumită clauză compromisorie, fie sub forma unei înțelegeri de-sine-stătătoare denumită compromis.

Art. 11.- (1) Prin clauza compromisorie părțile convin ca litigiile ce se vor naște din contractul în care ea este inserată sau în legătură cu acesta, să fie soluționate pe calea arbitrajului, arătându-se numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor. În lipsa unei asemenea arătări, întrucât organizarea arbitrajului a fost încredințată *Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui* sau direct *Curții de Arbitraj*, numirea arbitrilor se face conform prezentelor Reguli.

(2) Validitatea clauzei compromisorii este independentă de aceea a contractului în care a fost înscrisă.

Art. 12.- Prin compromis părțile convin ca un litigiu ivit între ele să fie soluționat pe calea arbitrajului, arătându-se, sub sancțiunea nulității, obiectul litigiului. De asemenea, compromisul va cuprinde și numele arbitrilor sau modalitatea de numire a lor. În lipsa unei asemenea arătări, întrucât organizarea arbitrajului a fost încredințată *Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui* sau direct *Curții de Arbitraj*, numirea arbitrilor se face conform prezentelor Reguli.

Art. 13.- Convenția arbitrală poate rezulta și din introducerea de către reclamant a unei cereri de arbitrare și acceptarea pârâtului ca această cerere să fie soluționată de *Curtea de Arbitraj*. Această acceptare poate fi implicită, dar neechivocă.

Art. 14.- În condițiile legii sau ale convențiilor internaționale la care România este parte, statul și autoritățile publice au facultatea de a încheia convenții arbitrale în litigiile comerciale și civile.

Art. 15.- (1) Încheierea convenției arbitrale exclude, pentru litigiul care face obiectul ei, competența instanțelor judecătorești.

(2) Tribunalul arbitral își verifică propria competență de a soluționa litigiul și hotărăște în această privință printr-o încheiere care se poate desființa numai prin acțiunea în anulare introdusă împotriva hotărârii arbitrale, conform art.79-81 din prezentele Reguli.

Art. 16.- (1) Președintele *Curții de Arbitraj* poate refuza organizarea unui arbitraj dacă există îndoieli sau contestații cu privire la existența convenției arbitrale sau dacă apare că aceasta este caducă sau inoperantă.

(2) În cazul în care, totuși, părțile sau una dintre ele stăruie în organizarea arbitrajului, *Curtea de Arbitraj* îi va da curs, urmând ca tribunalul arbitral să se pronunțe asupra existenței sau validității convenției arbitrale.

Capitolul III **Arbitrii. Constituirea Tribunalului arbitral.** **Termenul și locul arbitrajului**

Art. 17.- (1) Poate fi arbitru orice persoană fizică, cetățean român sau străin, care are capacitatea deplină de exercițiu al drepturilor, se bucură de o reputație neștirbită și are cunostinte teoretice/practice domeniul dreptului (comercial, civil, etc).

(2) Arbitrii sunt înscrși, cu acordul lor scris, într-o listă care va cuprinde: numele și, după caz, ocupația, specialitatea, titlurile sau prezentarea succintă a activității profesionale a fiecărui arbitru.

(3) Părțile sunt libere să numească arbitri și persoane neînscrise pe lista de arbitri a Curții în măsura în care acestea, prin competență și probitate, se bucură de încrederea lor. Această numire va fi supusă confirmării de către Colegiul *Curții*. În cazul în care Colegiul *Curții* nu confirmă desemnarea, se va cere părții interesate ca în termen de 10 zile, sub sancțiunea decăderii din drept, să desemneze un alt arbitru. În lipsa unei asemenea noi desemnări, va fi sesizată autoritatea de nominare.

(4) În cazul în care arbitrul numit nu figurează pe lista de arbitri, partea va indica numele, adresa și numărul de telefon sau de fax, precum și, pe cât posibil, datele prevăzute de art. 17(2) ale aceluia arbitru și ale supleantului, dacă și acesta a fost numit.

(5) Arbitrul care este și avocat, înscris pe tabloul avocaților compatibili, nu poate intra în compunerea unui tribunal arbitral învestit cu arbitrarea unui litigiu cu privire la care a desfășurat sau urmează a desfășura activități avocațiale; de asemenea, nu poate reprezenta sau asista vreuna dintre părțile în acel litigiu în fața tribunalelor constituite sub egida Curții de Arbitraj.

(6) Activitățile avocațiale prevăzute la alin. 5 nu pot fi exercitate de avocatul care este și arbitru, nici direct și nici prin substituirea de către un alt avocat din cadrul formei de exercitare a profesiei de avocat din care el face parte.

Art. 18.- Nici una dintre părți nu are dreptul să numească un arbitru în locul celeilalte părți sau să aibă mai mulți arbitri decât cealaltă parte.

Art. 19.- (1) Părțile stabilesc dacă litigiul se judecă de un arbitru unic sau de doi, ori de mai mulți arbitri.

(2) Dacă părțile n-au stabilit numărul arbitrilor, litigiul se judecă de un tribunal format din trei arbitri, câte unul numit de fiecare dintre părți, iar al treilea - supraarbitrul - ales de cei doi arbitri. În condițiile în care valoarea litigiului este redusă sau problemele juridice pe care le ridică sunt evident simple, Colegiul *Curții* poate decide ca tribunalul arbitral să fie compus dintr-un arbitru unic.

(3) Dacă există mai mulți reclamanți sau mai mulți pârâți, părțile care au interese comune vor numi un singur arbitru .

Art 20. – (1) Dacă părțile sau una dintre părți nu și-a desemnat arbitrul și nici nu a stabilit în clauza arbitrală autoritatea de nominare, desemnarea arbitrului se va face de președintele *Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui*.

(2) Colegiul *Curții* va confirma arbitrii desemnați din oficiu ținând seama de specificul cauzei și de experiența acestora.

(3) În cazul în care Colegiul *Curții* nu confirmă desemnarea, va cere autorității de nominare o nouă nominalizare, putând face propuneri în acest sens.

Art. 21.- Arbitrii sunt independenți și imparțiali în îndeplinirea atribuțiilor lor jurisdicționale. Ei nu sunt reprezentanții părților.

Art. 22.- Arbitrii sunt numiți, revocați sau înlocuiți conform convenției arbitrale și prezentelor Reguli.

Art. 23.- (1) Când arbitrul unic sau, după caz, arbitrii nu au fost numiți prin convenția arbitrală, nici nu s-a prevăzut modalitatea de numire a lor și nici nu s-a recurs la procedura prevăzută de art. 558 și 561 din Codul de procedură civilă, constituirea tribunalului arbitral se face după cum urmează:

a) prin cererea de arbitrare sau printr-o înștiințare separată adresată *Curții de Arbitraj* reclamantul va numi un arbitru sau va propune ca litigiul să fie soluționat de un arbitru unic, arătând numele acestuia;

b) prin întâmpinare sau prin înștiințare separată adresată *Curții de Arbitraj*, în termen de cel mult 20 de zile de la primirea cererii de arbitrare, pârâtul va numi un arbitru arătând numele acestuia sau, după caz, va răspunde la propunerea reclamantului privind soluționarea litigiului de un arbitru unic, precum și la persoana acestuia.

(2) Secretariatul Curții de arbitraj va recomanda părților ca o dată cu numirea unui arbitru sa numească și un arbitru supleant.

Art. 24. - Arbitrii numiți vor proceda la alegerea supraarbitrului, dintre arbitrii înscrși pe listă, în termen de 10 zile de la data primirii înștiințării pe care *Curtea de Arbitraj* le-a făcut-o în acest sens.

Art. 25.- (1) Numirea unui arbitru sau a supraarbitrului se face cu acordul său prealabil și scris, obținut de partea care îl propune ori, în cazul supraarbitrului, de ceilalți arbitri din compunerea tribunalului arbitral, prin intermediul Secretariatului *Curții de Arbitraj*.

(2) Dacă arbitrul sau supraarbitrul numit este înscris într-o listă de arbitri recunoscută de *Curtea de Arbitraj*, acordul său se obține prin intermediul Secretariatului acestei *Curți*.

(3) Acordul arbitrului va cuprinde și declarația sa scrisă în care va arăta, sub semnătură, dacă are sau a avut vreoaică relație cu părțile, precum și dacă au existat sau există conflicte de interese și orice alte fapte sau împrejurări de natură să pună la îndoială independența și imparțialitatea sa. Dacă asemenea relații, conflicte de interese, fapte și împrejurări survin în cursul litigiului, arbitrul le va declara de îndată. Declarația inițială, precum și declarațiile ulterioare se depun la dosarul litigiului pentru ca părțile să ia cunoștință de conținutul lor.

(4) În cazul în care Colegiul *Curții de Arbitraj* va constata existența unor asemenea relații, conflicte de interese, fapte și împrejurări care pot pune la îndoială imparțialitatea sau independența unui arbitru va proceda la înlocuirea acestuia cu respectarea prevederilor art. 23 din prezentele Reguli.

(5) Acordul sau neacceptarea de a fi arbitru într-un anumit litigiu se comunică, în scris și nemotivat, Secretariatului *Curții de Arbitraj*, în termen de trei zile de la data primirii de către arbitru a propunerii de a intra în componența aceluia tribunalului arbitral.

(6) Membrii tribunalului arbitral vor semna un angajament prin care, confirmând că au acceptat numirea, se obligă să îndeplinească misiunea de arbitru cu nepărtinire și cu respectarea strictă a Regulilor de față.

Art. 26.- (1) Dacă există neînțelegere între părți cu privire la numirea arbitrului unic sau dacă arbitrii nu cad de acord asupra persoanei supraarbitrului, Președintele *Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui*, după expirarea termenelor prevăzute de art. 23 și 24 ale prezentelor Reguli, va desemna arbitrul unic sau, după caz, supraarbitrul.

(2) Desemnarea se face în termen de 5 zile de la data sesizării Președintelui *Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui*, dintre arbitrii înscrși pe lista de arbitri ai *Curții*, în afară de cazul în care s-a prevăzut altfel în convenția arbitrală.

Art. 27.- Desemnările făcute de către părți sau arbitri, după caz, ulterior datei la care a fost sesizată autoritatea de nominare potrivit prezentelor Reguli de procedură, pentru numirea arbitrilor, arbitrul unic sau a supraarbitrului, sunt caduce.

Art. 28.- (1) Arbitrul poate fi recuzat pentru cauze care pun la îndoială independența și imparțialitatea sa. Cauzele de recuzare sunt cele prevăzute de lege pentru recuzarea judecătorilor. Poate constitui o cauză de recuzare și neîndeplinirea condițiilor de calificare sau a altor condiții privitoare la arbitri, prevăzute în convenția arbitrală.

(2) O parte nu poate recuza arbitrul pe care l-a numit decât pentru cauze survenite sau despre care a luat cunoștință după numire.

Art. 29.- (1) Persoana care știe că în privința sa există o cauză de recuzare este obligată să înștiințeze părțile și ceilalți arbitri mai înainte de a fi acceptat însărcinarea de arbitru, iar dacă asemenea cauze survin după acceptare, de îndată ce le-a cunoscut.

(2) Această persoană nu poate participa la judecarea litigiului decât dacă părțile, înștiințate potrivit alineatului precedent, comunică în scris că înțeleg să nu ceară recuzarea. Chiar în acest caz, ea are dreptul să se abțină de la judecarea litigiului, fără ca abținerea să însemne recunoașterea cauzei de recuzare.

Art. 30.- (1) Recuzarea trebuie să fie cerută, sub sancțiunea decăderii, în termen de 10 zile de la data când partea a luat cunoștință de numirea arbitrului sau, după caz, de la survenirea cauzei de recuzare.

(2) Cererea de recuzare se soluționează de tribunalul arbitral, fără participarea arbitrului recuzat, acesta fiind înlocuit de Președintele *Curții de Arbitraj* sau de un arbitru desemnat de el.

(3) În cazul în care cererea de recuzare privește pe arbitrul unic, ea se soluționează de Președintele *Curții de Arbitraj* sau de un arbitru desemnat de el.

(4) Dacă cererea de recuzare este admisă, arbitrul, supraarbitrul sau arbitrul unic va fi numit în conformitate cu prezentele Reguli.

(5) Prevederile art. 28-30 alin.1 se aplică în mod corespunzător și experților și asistenților arbitrali. În acest caz, recuzarea se soluționează de tribunalul arbitral.

Art. 31.- În caz de vacantare pentru orice cauză - recuzare, revocare, abținere, renunțare, împiedicare, deces - și dacă nu s-a numit un supleant sau dacă acesta este împiedicat să își exercite însărcinarea, se va proceda la înlocuirea arbitrului de către partea care l-a numit, în termen de 10 zile de când a luat cunoștință de survenirea unei asemenea împrejurări. Dacă partea nu numește un arbitru, Președintele *Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui* desemnează în termen de 5 zile noul arbitru. Dispozițiile de față se aplică în mod corespunzător și în ceea ce privește supraarbitrul.

Art. 32.- (1) Arbitrii sunt răspunzători de daune în condițiile legii:

a) dacă, după acceptare, renunță în mod nejustificat la însărcinarea de arbitru;

b) dacă, fără motiv justificat, nu participă la judecarea litigiului sau săvârșește alte fapte de natură să întârzie nejustificat soluționarea litigiului ori nu pronunță hotărârea în termenul stabilit de convenția arbitrală sau de prezentele Reguli;

c) dacă nu respectă caracterul confidențial al arbitrajului publicând sau divulgând date de care iau cunoștință în calitate de arbitri, fără a avea autorizația părților;

d) dacă încalcă în mod flagrant îndatoririle ce le revin.

(2) Săvârșirea vreuneia dintre faptele prevăzute în alineatul precedent atrage, în raport cu gravitatea faptei, revocarea arbitrului dintr-un anumit litigiu sau radierea lui de pe lista de arbitri. Revocarea se decide de către Colegiul *Curții de Arbitraj* la propunerea Președintelui *Curții*.

Art. 33. Tribunalul arbitral se consideră constituit pe data acceptării însărcinării de supraarbitru ori, după caz, a acceptării misiunii de către arbitrul unic sau, când tribunalul arbitral este compus din doi arbitri, pe data ultimei acceptări.

Art. 34.- (1) Din momentul constituirii, tribunalul arbitral este investit cu judecarea cererii de arbitrare și a celorlalte cereri privind procedura arbitrală, cu excepția cererilor care, prin dispoziții imperative ale legii, sunt de competența instanțelor judecătorești.

(2) Comunicarea de cereri, acte, informații în legătură cu litigiul se face prin Secretariatul *Curții de Arbitraj*, arbitrii neavând legătură directă cu părțile. Derogarea de la această regulă se poate face prin convenția părților cu aprobarea Președintelui *Curții*.

Art. 35.- (1) Dacă părțile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral trebuie să pronunțe hotărârea în termen de cel mult cinci luni de la data constituirii sale.

(2) Termenul se suspendă pe timpul soluționării excepției de neconstituționalitate sau al judecării unei cereri incidente adresate instanței judecătorești competente ori a completării tribunalului arbitral potrivit art. 29, precum și în cazul suspendării litigiului în baza unei dispoziții legale.

(3) Părțile pot consimți, oricând în cursul litigiului, la prelungirea termenului arbitrajului, fie în scris, fie prin declarație orală, dată în fața tribunalului arbitral și consemnată în încheierea de ședință.

(4) De asemenea, tribunalul arbitral poate dispune, prin încheiere, pentru motive temeinice, prelungirea termenului arbitrajului cu cel mult două luni.

(5) Termenul se prelungeste de drept cu două luni în cazul prevăzut de art. 66, precum și în cazul încetării personalității juridice sau al decesului uneia dintre părți.

(6) Trecerea termenelor prevăzute de prezentul articol nu poate să constituie un motiv de caducitate a arbitrajului, în afară de cazul când una dintre părți a notificat celeilalte părți și tribunalului arbitral, până la prima zi de înfățișare, că înțelege să invoce caducitatea.

Art. 36.- Locul arbitrajului este la sediul *Curții de Arbitraj*. Părțile, de acord cu Președintele acestei *Curți*, pot conveni însă un alt loc.

Capitolul IV

Sesizarea Tribunalului arbitral. Cererea de arbitrare. Întâmpinarea.

Cererea reconvențională. Comunicarea actelor.

Măsuri asigurătorii și măsuri vremelnice. Cheltuielile arbitrale.

Art. 37.- Înainte de sesizarea tribunalului arbitral, partea interesată poate cere Secretariatului *Curții de Arbitraj* informațiile necesare și poate obține prezentele Reguli, lista arbitrilor și Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale.

Art. 38.- (1) Tribunalul arbitral este sesizat de reclamant printr-o cerere scrisă, denumită cerere de arbitrare sau acțiune arbitrală, care va cuprinde:

a) numele, domiciliul sau reședința persoanei fizice iar, pentru persoanele juridice, denumirea și sediul lor. Se vor menționa după caz: numărul de înmatriculare în Registrul comerțului, numărul de telefon, telex, fax, cont bancar;

b) numele și calitatea celui care angajează sau reprezintă partea în litigiu, anexându-se dovada calității;

c) menționarea convenției arbitrale, anexându-se copie de pe contractul în care este inserată, iar dacă s-a încheiat un compromis, copie de pe acesta;

d) obiectul și valoarea cererii, precum și calculul prin care s-a ajuns la determinarea acestei valori;

e) motivele de fapt și de drept pe care se sprijină fiecare capăt de cerere, cu trimitere la înscrisurile doveditoare corespunzătoare sau la alte probe. Când se solicită proba cu martori, se vor arăta numele și domiciliul acestora;

f) numele arbitrilor numit sau al arbitrilor unic propus;

g) dovada plății taxei arbitrale;

h) dovada comunicării către pârât a cererii de arbitrare și a actelor însoțitoare;

i) semnătura părții.

(2) Înscrisurile se depun în original sau în copie certificată de parte.

(3) Dacă cererea de arbitrare sau înscrisurile sunt formulate într-o limbă străină, tribunalul arbitral, din oficiu sau la cerere, poate obliga partea să prezinte o traducere a lor în limba română sau, în arbitrajul comercial și civil internațional, într-o limbă de circulație internațională. Părțile pot solicita ca traducerea să fie efectuată pe cheltuiala lor, prin grija Secretariatului *Curții de Arbitraj*.

Art. 39.- (1) Cererea se adresează *Curții de Arbitraj* și se depune împreună cu actele însoțitoare la registratura acestei *Curți*.

(2) Data introducerii cererii de arbitrare se consideră ziua înregistrării acesteia la registratura *Curții de Arbitraj*, iar în cazul expedierii ei prin poștă, data prevăzută în ștampila oficiului poștal de expediere.

Art. 40- (1) În cazul în care cererea nu cuprinde toate mențiunile și cerințele prevăzute la art. 38, Secretariatul *Curții de Arbitraj* va înștiința, de îndată, pe reclamant să le completeze în mod corespunzător, într-un termen care nu va depăși 10 zile, de la data primirii înștiințării.

(2) Dacă reclamantul nu a arătat în acțiune numele arbitrilor, el îl va numi în termenul prevăzut la alineatul 1. În caz de neconformare, devin aplicabile, în mod corespunzător, prevederile art. 26 alineatul 2 și art. 27.

(3) Secretariatul va verifica, de asemenea, plata taxei arbitrale, iar dacă aceasta nu a fost plătită conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale, va comunica reclamantului cuantumul și modalitatea de plată a taxei convenite.

(4) Dacă dovada plății taxei arbitrale nu se face în condițiile comunicate de secretariat, cererea de arbitrare se restituie reclamantului.

Art. 41.- (1) Tribunalul arbitral fixează primul termen de arbitrare, pentru când părțile vor fi citate. Acest termen nu poate fi mai mic de 30 zile de la expedierea citațiilor.

(2) În cazul în care cererea de arbitrare nu a fost comunicată pârâtului, direct de către reclamant, comunicarea acestei cereri, împreună cu actele însoțitoare, cu prezentele Reguli și cu lista de arbitri, se face de către Secretariatul *Curții de Arbitraj*. În acest caz, cererea se depune în atâtea exemplare câți pârâți sunt precum și un exemplar pentru *Curtea de Arbitraj*.

Art. 42.- (1) Primind cererea de arbitrare, pârâtul va face întâmpinare cuprinzând, pe de o parte, numele arbitrilor numit de el sau răspunsul la propunerea reclamantului privind soluționarea litigiului de un arbitru unic, precum și la persoana acestuia iar, pe de altă parte, excepțiile referitoare la cererea reclamantului, răspunsul în fapt și în drept la această cerere, probele propuse în apărare, precum și, în mod corespunzător, celelalte mențiuni și cerințe prevăzute de art.38 pentru cererea de arbitrare.

(2) În termen de 20 de zile de la primirea cererii de arbitrare, pârâtul va comunica reclamantului întâmpinarea împreună cu actele însoțitoare și, de asemenea, o va depune la *Curtea de Arbitraj*, atașând dovada de comunicare.

(3) Necomunicarea sau nedepunerea întâmpinării nu înseamnă recunoașterea pretențiilor reclamantului.

(4) Dacă prin necomunicarea sau nedepunerea întâmpinării litigiul se amână, pârâtul va putea fi obligat la plata cheltuielilor cauzate prin amânare.

(5) La cererea pârâtului, comunicarea întâmpinării către reclamant se face de Secretariatul *Curții de Arbitraj*. În acest caz, întâmpinarea, inclusiv actele însoțitoare, se depune în dublu exemplar.

Art. 43.- După constituirea tribunalului arbitral, Secretariatul *Curții de Arbitraj* transmite de îndată tribunalului arbitral dosarul, făcând mențiune scrisă despre acest fapt, cu precizarea datei transmiterii.

Art. 44.- Secretariatul *Curții de Arbitraj* va urmări ca intervalul de timp între data înregistrării cererii de arbitrare și primul termen de arbitrare să nu depășească 90 de zile, în afară de cazul în care Președintele *Curții de Arbitraj* prelungește acest termen pentru motive justificate.

Art. 45.-(1) Dacă pârâtul are pretenții împotriva reclamantului derivând din același raport juridic, el poate face cerere reconvențională.

(2) Cererea reconvențională va fi introdusă în cadrul termenului pentru depunerea întâmpinării sau cel mai târziu până la prima zi de înfățișare și trebuie să îndeplinească aceleași condiții ca și cererea principală. Ea se soluționează o dată cu cererea principală. Când însă numai cererea principală este în stare de a fi soluționată, cererea reconvențională poate fi soluționată separat.

Art. 46.-(1) Comunicarea, prin Secretariatul *Curții de Arbitraj*, a cererii de arbitrare, a citațiilor și a hotărârilor arbitrale se face prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau prin poșta rapidă.

(2) Celelalte înscrisuri, precum și informațiile și diversele înștiințări pot fi făcute și prin scrisoare recomandată cu recipisă poștală de predare, prin poșta rapidă, poșta electronică, telegramă, telex, telefax sau orice alt mijloc de comunicare ce permite stabilirea probei comunicării și a textului transmis. În cazul comunicărilor telefonice, asistentul arbitral va face mențiune în dosar, precizând data și ora convorbirii.

(3) Înscrisurile comunicate părților se consideră înmânate și în cazul în care destinatarul a refuzat primirea sau nu s-a prezentat la oficiul poștal pentru a le ridica, deși există dovada avizării sale.

(4) Orice înscris poate fi înmănat și personal părții sau reprezentantului ei, sub semnătură certificată de asistentul arbitral sau de un agent al *Curții de Arbitraj*, cu precizarea datei înmânării.

(5) Dovezile de comunicare se depun la dosar.

Art. 47.- Comunicările se fac, după caz, la adresa indicată de parte în cererea de arbitrare sau întâmpinare ori în contractul și corespondența dintre părți. Orice schimbare de adresă nu va fi luată în considerare dacă nu a fost adusă la cunoștință, în scris, celeilalte părți și *Curții de Arbitraj*.

Art. 48.- (1) Înaintea sau în cursul arbitrajului, oricare dintre părți poate cere instanței judecătorești competente să încuviințeze măsuri asigurătorii și măsuri vremelnice cu privire la obiectul litigiului sau să constate anumite împrejurări de fapt.

(2) La această cerere se vor anexa, în copie, cererea de arbitrare și convenția arbitrală.

(3) Încuviințarea acestor măsuri va fi adusă la cunoștința tribunalului arbitral de către partea care le-a cerut.

Art. 49.- În cursul arbitrajului, măsurile asigurătorii și măsurile vremelnice, ca și constatarea anumitor împrejurări de fapt pot fi încuviințate și de tribunalul arbitral, în condițiile legii. În caz de împotrivire, executarea acestor măsuri se solicită instanței judecătorești competente.

Art. 50- (1) Cheltuielile arbitrale cuprind: taxa arbitrală, cheltuielile de administrare a probelor, de traducere a actelor și a dezbaterilor, onorariile arbitrilor, onorariile avocaților, ale experților și consilierilor, cheltuielile de deplasare a părților, arbitrilor, martorilor, experților și consilierilor și alte cheltuieli necesitate de arbitrarea litigiului.

(2) Taxa arbitrală remunerează serviciile prestate de *Curtea de Arbitraj* în organizarea și desfășurarea arbitrajului.

(3) Cuantumul onorariilor stabilite la art. 1(1)A,B din Normele privind taxele și cheltuielile arbitrale se aplică pentru un singur arbitru.

(4) Secretariatul *Curții de Arbitraj* va comunica părții onorariul provizoriu conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale. După încheierea dezbaterilor și înainte de pronunțarea hotărârii arbitrale, tribunalul arbitral va stabili onorariul definitiv pe care îl va supune aprobării Colegiului *Curții* ținând seamă de dificultatea și complexitatea deliberărilor și a motivării sentinței. Onorariul confirmat de Colegiul *Curții* se comunică părții spre achitare. Hotărârea se pronunță ulterior achitării diferenței de onorariu.

(5) În cazul litigiilor a căror soluționare în mod evident nu ridică probleme deosebite sau care nu pot fi anticipate, la propunerea Secretariatului, Colegiul *Curții de arbitraj* va putea aproba ca onorariul inițial să fie definitiv, astfel încât cheltuielile arbitrale ale părților să fie previzibile.

(6) Cheltuielile arbitrale se stabilesc și se plătesc conform Normelor privind taxele și cheltuielile arbitrale, aprobate de Colegiul Camerei de Comerț și Industrie a României.

(7) Dacă taxa arbitrală și celelalte cheltuieli arbitrale nu se plătesc conform acestor Norme, nu se va da curs cererii respective sau procedurii arbitrale.

(8) Cheltuielile arbitrale se suportă potrivit înțelegerii dintre părți.

(9) În lipsa unei asemenea înțelegeri, cheltuielile arbitrale se suportă de partea care a pierdut litigiul, integral, dacă cererea de arbitrare este admisă în totalitate. Dacă cererea de arbitrare este admisă în parte, cheltuielile reprezentând taxa arbitrală va fi acordată prin raportare la pretențiile admise. Tribunalul arbitral va acorda celelalte cheltuieli în măsura în care va aprecia că sunt justificate, în funcție de împrejurările cauzei.

(10) Tribunalul arbitral poate obliga, la cerere, partea prin a cărei culpă s-au cauzat celelalte părți cheltuieli inutile, la plata acestora, cu titlu de despăgubiri.

Capitolul V **Dezbaterea litigiului**

Art 51. – (1) De îndată după primirea dosarului de la Secretariatul *Curții de Arbitraj*, tribunalul arbitral va întocmi, pe baza înscrisurilor depuse de părți ori, dacă acestea sunt insuficiente, pe baza unor precizări care vor fi solicitate în scris părților, fixându-se și termen pentru răspuns, un document sintetic privind planificarea desfășurării procedurii arbitrale - Act de planificare. Acest document va cuprinde:

- a) numele, denumirea completă și calitatea procesuală a părților;
- b) domiciliul sau sediul ales pentru comunicarea actelor de procedură în cursul litigiului arbitral;
- c) o expunere sumară a pretențiilor părților și, dacă este posibil, o precizare a sumelor totale solicitate cu titlu principal sau reconvențional ;

d) principalele probleme de fapt și de drept aflate în dispută și în legătură cu care tribunalul arbitral va trebui să se pronunțe ;

e) probele de care părțile înțeleg să se servească, măsurile procesuale solicitate tribunalului arbitral, precum și data-limită a depunerii tuturor înscrisurilor considerate a fi pertinente, concludente și utile soluționării litigiului arbitral;

f) calendarul desfășurării procedurii arbitrale ;

g) locul arbitrajului;

h) regulile aplicabile procedurii arbitrale și, după caz, legea aplicabilă fondului litigiului.

(2) Actul de planificare va fi supus aprecierii părților în 30 de zile de la remiterea dosarului către tribunalul arbitral, acestea având la dispoziție un interval de 30 de zile spre a-l accepta sau spre a-și efectua eventualele observații. Observațiile fiecărei părți vor fi comunicate, prin intermediul Secretariatului, tribunalului arbitral și celorlalte părți.

(3) În cazul în care au fost formulate observații, tribunalul arbitral le va analiza și apoi va trimite părților spre semnare Actul de planificare, eventual revizuit. Dacă apreciază necesar, tribunalul arbitral poate amâna definitivarea Actului de planificare până la primul termen la care părțile sunt legal citate, când îl va pune în dezbateră acestora.

(4) Actul de planificare, semnat de părți și de tribunalul arbitral, se depune la dosarul cauzei. Dacă una dintre părți refuză să-l semneze, respectivul document este supus aprobării Colegiului *Curții*.

(5) Procedura arbitrală se desfășoară în deplină concordanță cu Actul de planificare menționat la alin.1, astfel cum a fost semnat sau aprobat. Orice modificare a desfășurării procedurii arbitrale trebuie convenită, motivat, de către părți și aprobată de tribunalul arbitral.

(6) După semnarea Actul de planificare menționat la alin. 1 sau după aprobarea sa de Colegiul *Curții de Arbitraj*, părțile nu pot formula cereri noi ori solicita mijloace de probe noi ori depune probe în afara termenelor stabilite decât cu aprobarea tribunalului arbitral care, în acest sens, va ține seama de natura cererilor, de evoluția procedurii, de aspectele noi apărute pe măsura desfășurării acesteia, de principiul celerității, precum și de orice alte circumstanțe pertinente.

Art. 52.- (1) Părțile pot participa la dezbateră litigiului personal sau prin reprezentanți și pot fi asistate de avocați, consilieri, interpreți sau de alte persoane.

(2) Părțile pot conveni, în condițiile art. 51 din prezentele Reguli, cu aprobarea tribunalului arbitral, ca anumite etape ale procedurii, cu excepția audierii martorilor și experților, precum și a formulării concluziilor asupra fondului, să se realizeze prin corespondență în formă letrică sau electronică ori prin tele-conferințe.

(3) Cu acordul părților și cu încuviințarea tribunalului arbitral, la ședințele de dezbateră a litigiului pot participa și alte persoane.

Art. 53.- (1) Neprezentarea părții legal citate nu împiedică dezbateră litigiului, afară numai dacă partea lipsă nu va solicita, prin cerere primită de tribunalul arbitral cel mai târziu în preziua dezbaterii, amânarea litigiului pentru motive temeinice, încunoștințând în același timp și cealaltă parte. Amânarea se poate acorda o singură dată.

(2) Partea care a fost prezentă sau reprezentată la un termen nu va fi citată în tot cursul arbitrajului, fiind presupusă că cunoaște termenele următoare, în afară de cazul în care se prevede altfel în prezentele Reguli.

(3) Termenul luat în cunoștință sau pentru care au fost trimise citațiile nu poate fi preschimbat, decât pentru motive temeinice și cu citarea părților.

(4) Când procedura de citare este legal îndeplinită, judecata, chiar și asupra fondului, poate continua în ziua următoare sau la termene scurte, succesive, date în cunoștința părților.

Art. 54.- Oricare dintre părți poate cere, în scris, ca soluționarea litigiului să se facă în lipsa sa, pe baza actelor de la dosar.

Art. 55.- Dacă ambele părți, deși legal citate, nu se prezintă la termen, tribunalul arbitral va soluționa litigiul, în afară de cazul în care s-a cerut amânarea pentru motive temeinice. Tribunalul arbitral poate, de asemenea, să amâne soluționarea litigiului, citând părțile, dacă apreciază că este necesară prezența lor la dezbateri ori administrarea unor probe.

Art. 56.- (1) Fiecare dintre părți are sarcina să dovedească faptele pe care își întemeiază în litigiu pretenția sau apărarea.

(2) În vederea soluționării litigiului, tribunalul arbitral poate cere părților explicații scrise cu privire la obiectul cererii și faptele litigiului și poate dispune administrarea oricărei probe prevăzute de lege.

(3) Administrarea probelor se efectuează în ședința tribunalului arbitral sau în forma convenită prin Actul de planificare menționat la art 51 sau cea stabilită potrivit art. 52 (2).

(4) Ascultarea martorilor și experților se face fără prestare de jurământ.

(5) Tribunalul arbitral nu poate să recurgă la mijloace de constrângere și nici să aplice sancțiuni martorilor sau experților. Pentru luarea acestor măsuri, părțile se pot adresa instanței judecătorești competente.

(6) Aprecierea probelor se face de arbitri potrivit intimei lor convingeri.

Art. 57.- (1) Orice excepție privind existența sau validitatea convenției arbitrale, constituirea tribunalului arbitral, limitele însărcinării arbitrilor precum și orice altă excepție trebuie invocată, sub sancțiunea decăderii, prin întâmpinare sau cel mai târziu la prima zi de înfățișare.

(2) Conform art. 165 din Codul de procedură civilă, este socotită ca prima zi de înfățișare aceea în care părțile, legal citate, pot pune concluzii.

(3) Excepțiile de ordine publică pot fi invocate oricând în cursul litigiului arbitral.

Art. 58.- (1) Excepția de neconstituționalitate privind legile și ordonanțele poate fi invocată la cererea oricăreia dintre părți sau, din oficiu, de către tribunalul arbitral, în condițiile legii privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale.

(2) Sesizarea Curții Constituționale se dispune de tribunalul arbitral în fața căruia s-a invocat excepția de neconstituționalitate, printr-o încheiere care va cuprinde punctele de vedere ale părților, opinia tribunalului arbitral asupra excepției și va fi însoțită de dovezile depuse de părți. Dacă excepția a fost invocată din oficiu, încheierea trebuie motivată, cuprinzând și susținerile părților, precum și dovezile necesare.

(3) Dacă excepția este inadmisibilă, fiind contrară dispozițiilor legii de organizare și funcționare a Curții Constituționale, tribunalul arbitral o va respinge printr-o încheiere motivată, fără a mai sesiza Curtea Constituțională.

(4) Încheierea de sesizare, împreună cu anexele, se transmit Curții Constituționale cu scrisoarea Președintelui *Curții de Arbitraj*.

Art. 59.- (1) Orice cereri și memorii ale părților și orice înscrisuri vor fi depuse, cel mai târziu, până la prima zi de înfățișare și comunicate reciproc dacă prin Actul de planificare menționat la art.51 sau celor stabilite potrivit art 52 (2) nu s-a stabilit altfel. Probele care nu au fost cerute în aceste condiții nu vor mai putea fi invocate în cursul arbitrajului afară de cazurile în care:

a) necesitatea probei ar reieși din dezbateri;

b) administrarea probei nu pricinuieste amânarea soluționării litigiului.

Art. 60.- (1) Neregularitatea actelor de procedură se acoperă dacă partea nu a invocat-o la prima zi de înfățișare ce a urmat după această neregularitate și înainte de a pune concluzii în fond.

(2) Nimeni nu poate invoca neregularitatea pricinuită prin propriul său fapt.

Art. 61.- (1) Dezbaterile arbitrale vor fi consemnate într-o încheiere de ședință.

(2) Orice dispoziție a tribunalului arbitral va fi consemnată în încheiere și va fi motivată.

(3) Încheierea de ședință va cuprinde, pe lângă mențiunile prevăzute la art. 69 (1) lit. a și b următoarele mențiuni:

a) o scurta descriere a desfășurării ședinței;

b) cererile și susținerile părților;

c) motivele pe care se sprijină măsurile dispuse;

d) dispozitivul;

e) semnăturile arbitrilor, cu observarea prevederilor art. 65, precum și semnătura asistentului arbitral.

(4) Părțile au dreptul să ia cunoștință de conținutul încheierilor și de actele dosarului.

(5) La cererea părților sau din oficiu, tribunalul arbitral poate îndrepta sau completa încheierea de ședință printr-o altă încheiere, în condițiile art. 70.

(6) Părților li se comunică, la cerere, copie de pe încheierea de ședință.

Capitolul VI **Hotărârea arbitrală**

Art. 62 (1) Procedura arbitrală ia sfârșit prin pronunțarea unei hotărâri arbitrale, denumită sentință arbitrală.

(2) Dacă pârâtul recunoaște o parte din pretențiile reclamantului, tribunalul arbitral, la cererea acestuia, va da o sentință parțială în măsura recunoașterii.

(3) Dacă reclamantul renunță la arbitrare sau la însuși dreptul pretins, mai înainte de constituirea tribunalului arbitral, procedura arbitrală se încheie printr-o încheiere a Președintelui *Curții de Arbitraj*.

Art. 63.-(1) Tribunalul arbitral soluționează litigiul în temeiul contractului principal și al normelor de drept aplicabile, ținând seama, când este cazul, și de uzanțele comerciale.

(2) Pe baza acordului expres al părților, tribunalul arbitral poate soluționa litigiul în echitate.

Art. 64.-(1) De îndată ce tribunalul arbitral va considera că toate împrejurările cauzei sunt suficient lămurite, încheie dezbaterile trecând la deliberare și luarea hotărârii în ședință secretă, cu participarea tuturor membrilor săi.

(2) Pronunțarea hotărârii poate fi amânată cu cel mult 30 zile, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului prevăzut de art. 35.

Art. 65.- Când tribunalul arbitral este compus dintr-un număr fără soț de arbitri, hotărârea se ia, dacă nu se întrunește unanimitatea, cu majoritate de voturi. Arbitrul care a avut o altă părere își va redacta și va semna opinia separată, cu arătarea considerentelor pe care aceasta se sprijină.

Art. 66.- Când tribunalul arbitral este compus dintr-un număr cu soț de arbitri și aceștia nu cad de acord asupra soluției, se va proceda la numirea unui supraarbitru, conform înțelegerii dintre părți sau, în lipsă, de Președintele *Curții de Arbitraj*. Supraarbitrul numit se va uni cu una dintre soluții, o va putea modifica sau va putea pronunța o altă soluție, dar numai după ascultarea părților și consultarea celorlalți arbitri.

Art. 67.- Dacă în cadrul deliberării și mai înainte de pronunțarea hotărârii, tribunalul arbitral considera că sunt necesare noi lămuriri, litigiul poate fi repus pe rol în vederea unor dezbateri suplimentare, stabilindu-se un nou termen de arbitrare, cu citarea părților, sub condiția încadrării în termenul arbitrajului prevăzut de art. 35.

Art. 68.- (1) Îndată după deliberare și stabilirea soluției se întocmește dispozitivul sentinței, care se semnează de toți membrii tribunalului arbitral, precum și de asistentul arbitral.

(2) Dacă există opinie separată, ea se va menționa în dispozitiv.

(3) Dispozitivul nu poate fi comunicat părților până când Colegiul *Curții de Arbitraj* nu îl verifică sub aspectul conformității sale cu jurisprudența *Curții*. Avizul formulat de colegiu în acest sens are caracter de recomandare. În vederea formulării sale, Colegiul poate cere tribunalului arbitral lămuriri cu privire la temeiul soluției.

Art. 69.-(1) Sentința arbitrală se redactează în scris și trebuie să cuprindă:

a) componența nominală a tribunalului arbitral, numele asistentului arbitral, locul și data pronunțării hotărârii;

b) numele părților, domiciliul sau reședința ori, după caz, denumirea și sediul, precum și numele reprezentanților părților și ale celorlalte persoane care au participat la dezbaterile litigiului;

c) menționarea convenției arbitrale în temeiul căreia s-a procedat la arbitraj;

d) obiectul litigiului și susținerile pe scurt ale părților;

e) motivele de fapt și de drept ale hotărârii, iar în cazul arbitrajului în echitate, motivele care sub acest aspect întemeiază soluția;

f) dispozitivul;

g) semnăturile tuturor arbitrilor, sub rezerva art. 65, precum și semnătura asistentului arbitral.

(2) Dacă unul dintre arbitri este împiedicat să semneze hotărârea, se va face mențiune despre cauza împiedicării, cu confirmarea, sub semnătură, a supraarbitrului, iar în cazul împiedicării supraarbitrului, sub semnătura Președintelui *Curții de Arbitraj*.

Art. 70- (1) Erorile sau omisiunile cu privire la numele, calitatea și susținerile părților sau cele de calcul, precum și orice alte erori materiale din sentințele arbitrale sau din încheieri pot fi îndreptate din oficiu sau la cererea oricăreia dintre părți. Cererea se formulează în termen de 15 zile de la data primirii sentinței, iar în cazul încheierilor, cel mai târziu la termenul următor.

(2) Tribunalul arbitral se pronunță asupra cererii prin încheiere. Părțile vor fi citate numai dacă tribunalul arbitral socotește că este necesar să dea anumite lămuriri.

(3) Încheierea se va atașa la sentință, atât în dosarul litigiului, cât și în dosarul de hotărâri al *Curții de Arbitraj*.

Art. 71.- (1) În cazul în care sunt necesare lămuriri cu privire la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului sentinței arbitrale ori aceasta cuprinde dispoziții potrivnice, oricare dintre părți poate cere tribunalului arbitral care a pronunțat sentința să lămurească dispozitivul sau să înlăture dispozițiile potrivnice, în termen de 15 zile de la data primirii sentinței.

(2) Tribunalul arbitral va rezolva cererea de urgență, prin încheiere, cu citarea părților. Prevederile art. 70 alin. 3 se aplică în mod corespunzător.

Art. 72.- (1) Dacă prin sentința dată tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra unui capăt de cerere principal sau accesoriu ori asupra unei cereri conexe sau incidentale, se poate cere completarea sentinței în termen de 15 zile de la data primirii ei.

(2) Cererea se soluționează de urgență, cu citarea părților, prin sentință separată. Prevederile art. 70 alin. 3 se aplică în mod corespunzător.

(3) Dispozițiile prezentului articol se aplică și în cazul când tribunalul arbitral a omis să se pronunțe asupra cererilor martorilor, experților, traducătorilor, interpreților sau apărătorilor, cu privire la drepturile lor.

Art. 73.- (1) Încheierile pronunțate în temeiul art. 70 și 71, ca și sentința arbitrală pronunțată potrivit art. 72 pot fi desființate numai prin acțiune în anulare.

(2) Părțile nu pot fi obligate la plata cheltuielilor legate de îndreptarea, lămurirea sau completarea hotărârii.

Art. 74 Odată motivată și redactată, sentința arbitrală va fi remisă Colegiului *Curții* înainte de a fi comunicată părților. Colegiul, pe baza referatului întocmit de Secretariat, poate face recomandări tribunalului în ceea ce privește claritatea redactării și soliditatea motivării. În măsura în care își însușește recomandările Colegiului *Curții*, tribunalul arbitral va proceda la amendarea corespunzătoare a sentinței după care aceasta va fi definitivă și va fi comunicată părților.

Art. 75.- Sentința arbitrală va fi comunicată părților în cel mult o lună de la data pronunțării ei. Pentru rațiuni bine întemeiate, Președintele *Curții de Arbitraj* poate prelungi acest termen cu cel mult 45 de zile.

Capitolul VII

Caracterul și executarea sentinței arbitrale.

Desființarea sentinței arbitrale.

Art. 76.- (1) Sentința arbitrală este definitivă și obligatorie. Ea se aduce la îndeplinire de bunăvoie de partea împotriva căreia s-a pronunțat, de îndată sau în termenul arătat în hotărâre.

(2) Sentința arbitrală comunicată părților are efectele unei hotărâri judecătorești definitive și obligatorii.

Art. 77.- (1) La cererea părții câștigătoare, sentința arbitrală se învestește cu formulă executorie, conform legii.

(2) Cererea de investire se introduce la instanța judecătorească competentă de la sediul *Curții de Arbitraj*.

Art. 78.- Sentința arbitrală investită cu formulă executorie constituie titlu executoriu și se execută silit întocmai ca și o hotărâre judecătorească.

Art. 79.- Sentința arbitrală poate fi desființată numai prin acțiune în anulare pentru unul din următoarele motive:

a) litigiul nu era susceptibil de soluționare pe calea arbitrajului;

- b) tribunalul arbitral a soluționat litigiul fără să existe o convenție arbitrală sau în temeiul unei convenții nule sau inoperante;
- c) tribunalul arbitral nu a fost constituit în conformitate cu convenția arbitrală;
- d) partea a lipsit la termenul când au avut loc dezbaterile și procedura de citare nu a fost legal îndeplinită;
- e) hotărârea a fost pronunțată după expirarea termenului arbitrajului prevăzut de art. 567 din Codul de procedură civilă;
- f) tribunalul arbitral s-a pronunțat asupra unor lucruri care nu s-au cerut sau nu s-a pronunțat asupra unui lucru cerut ori s-a dat mai mult decât s-a cerut;
- g) hotărârea arbitrală nu cuprinde dispozitivul și motivele, nu arată data și locul pronunțării, nu este semnată de arbitri;
- h) dispozitivul hotărârii arbitrale cuprinde dispoziții care nu se pot aduce la îndeplinire;
- i) hotărârea arbitrală încalcă ordinea publică, bunele moravuri ori dispoziții imperative ale legii.

Art. 80- (1) Părțile nu pot renunța prin convenția arbitrală la dreptul de a introduce acțiunea în anulare împotriva hotărârii arbitrale.

(2) Renunțarea la acest drept se poate face, însă, după pronunțarea hotărârii arbitrale.

Art. 81.- Acțiunea în anulare poate fi introdusă în termen de o lună de la data comunicării hotărârii arbitrale, direct la instanța competentă potrivit legii, căreia i se va trimite dosarul litigiului, de îndată ce s-a primit solicitarea sa.

Capitolul VIII **Dispoziții speciale privind arbitrajul comercial internațional**

Art. 82.- (1) În litigiile comerciale internaționale se aplică, pe lângă Regulile de față, și prevederile convențiilor internaționale la care România este parte.

(2) Părțile sunt libere să opteze, fie pentru prezentele Reguli, fie pentru alte reguli de procedură arbitrală. În cazul în care părțile au optat pentru Regulamentul de arbitraj al Comisiei Națiunilor Unite pentru Dreptul Comercial Internațional UNCITRAL, autoritatea de nominare a arbitrilor este Președintele *Camerei de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui*.

Art. 83.- (1) Părțile sunt libere să determine prin înțelegerea lor, legea aplicabilă fondului litigiului.

(2) În lipsa unei atare determinări, se aplică legea stabilită de tribunalul arbitral pe baza normelor conflictuale pertinente.

Art. 84.- Prin convenția arbitrală referitoare la un arbitraj comercial internațional, părțile pot stabili ca locul arbitrajului să fie în România sau în altă țară.

Art. 85.- (1) În arbitrajul comercial internațional care se judecă în România sau potrivit legii române, tribunalul arbitral va fi compus dintr-un număr impar de arbitri, fiecare dintre părți având dreptul să numească un număr egal de arbitri, cetățeni români sau străini.

(2) După constituirea tribunalului arbitral și, dacă este cazul, după completarea dosarului, supraarbitrul fixează termenul de dezbateri al litigiului, pentru când părțile vor fi citate. Acest prim termen nu poate fi mai mic de 45 de zile de la data expedierii citației.

Art. 86.- (1) În arbitrajul comercial internațional, durata termenelor prevăzute de art. 40 alin. 1 și art. 70 se dublează.

(2) Dacă părțile nu au convenit altfel, tribunalul arbitral pronunță hotărârea, de regulă, în termen de cel mult 12 luni de la data constituirii sale.

Art. 87.- (1) Dezbaterea litigiului în fața tribunalului arbitral se face în limba stabilită prin convenția arbitrală sau, dacă nu s-a prevăzut nimic în această privință ori nu a intervenit o înțelegere ulterioară, într-o limbă de circulație internațională stabilită de tribunalul arbitral.

(2) Dacă o parte nu cunoaște limba în care se desfășoară dezbaterea, la cererea și pe cheltuiala ei, tribunalul arbitral îi asigură serviciile unui interpret.

(3) Părțile pot să participe la dezbateri cu interpretul lor.

Capitolul IX **Dispoziții speciale privind arbitrajul ad hoc**

Art. 88.- (1) În cazul unui arbitraj ad hoc organizat de părți pentru soluționarea unui litigiu determinat, *Curtea de Arbitraj* le poate acorda asistență, la cererea lor comună sau a uneia dintre ele, urmată de acceptarea celeilalte părți, formulată în scris, și cu plata taxei arbitrale aferente.

(2) Asistența *Curții de Arbitraj* în arbitrajul ad hoc constă în următoarele activități sau numai în unele dintre ele, potrivit înțelegerii cu părțile:

a) numirea, în conformitate cu convenția arbitrală și cu prezentele Reguli de procedură arbitrală, a arbitrilor și a supraarbitrului și, în general, îndeplinirea sau, după caz, verificarea îndeplinirii formalităților de constituire a tribunalului arbitral, precum și evaluarea onorariilor arbitrilor astfel numiți;

b) punerea la dispoziția părților a prezentelor Reguli de procedură arbitrală, precum și a unei liste de arbitri, ambele având caracter facultativ pentru părți;

c) furnizarea, la cererea arbitrilor, de date, informații sau documentații referitoare la soluțiile doctrinare și jurisprudențiale într-o anumită problemă;

d) asigurarea accesului la serviciile de secretariat ale arbitrajului, constând în operațiuni privind primirea, înregistrarea și evidența corespondenței, citarea părților și comunicarea actelor, emiterea diverselor înștiințări către părți și arbitri, consemnarea dezbaterilor în încheieri de ședință, îndosărierea actelor, întocmirea și păstrarea registrelor, precum și orice alte asemenea lucrări necesare bunei desfășurări a arbitrajului;

e) asigurarea unui spațiu corespunzător pentru desfășurarea arbitrajului;

f) urmărirea și facilitarea arbitrajului astfel încât acesta să se desfășoare în bune condiții și să se finalizeze în termenul stabilit;

g) examinarea, la cererea tribunalului arbitral și a părților, a proiectului de hotărâre arbitrală sub aspectul formei și/sau al unor probleme de drept, fără însă a se impune asupra libertății de decizie a arbitrilor.

Capitolul X **Scoaterea de pe rol a litigiului. Perimarea**

Art. 89.- (1) În cazul în care desfășurarea normală a litigiului este împiedicată din vina reclamantului, prin neîndeplinirea obligațiilor prevăzute de prezentele Reguli, i se va face o înștiințare scrisă, prin care i se indică obligațiile ce îi revin, termenul pentru aducerea lor la îndeplinire, precum și consecințele neconformării.

(2) Dacă reclamantul nu răspunde sau nu se conformează obligațiilor ce îi revin în termenul stabilit, litigiul se scoate de pe rol prin rezoluția Președintelui *Curții de Arbitraj*, iar acțiunea arbitrală se restituie reclamantului, taxa arbitrală rămânând bine plătită.

Art. 90.- (1) Cererea de arbitrare se perimă de drept dacă a rămas în nelucrare din vina părții timp de șase luni.

(2) Perimarea se constată din oficiu sau la cererea părții interesate. În ambele cazuri, Președintele *Curții de Arbitraj* fixează termen și dispune citarea de urgență a părților, precum și întocmirea de către Secretariat a unui referat asupra actelor de procedură în legătură cu perimarea.

(3) Tribunalul arbitral va fi compus dintr-un arbitru unic în persoana Președintelui *Curții de Arbitraj* sau a arbitrului pe care îl va desemna.

(4) Dacă procedura de citare a uneia dintre părți nu a fost îndeplinită din cauză că ea nu este cunoscută ori s-a mutat fără a se cunoaște noua adresă sau refuză primirea ori se constată lipsa oricărei persoane la domiciliul sau sediul indicat în actele dosarului, această parte va fi citată în procedura de perimare prin afișare la ușa *Curții de Arbitraj*.

Capitolul XI **Dispoziții finale**

Art. 91.- Prezentele Reguli se completează cu dispozițiile de drept comun de procedură civilă română în măsură în care acestea sunt compatibile cu arbitrajul, precum și cu natura comercială, respectiv civilă, a litigiilor.

Art. 92.- Litigiile în curs la data intrării în vigoare a prezentelor reguli se vor soluționa potrivit Regulilor în vigoare la data introducerii cererii de arbitrare, în afară de cazul în care părțile optează pentru prezentele Reguli.

Art. 93.- (1) Regulile de față intră în vigoare pe data de 10.02.2017.

(2) Pe această dată orice dispoziții contrare se abrogă.